

# GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi streinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminecă 8 franci pe an.

Redacţia,  
Tipografia şi Administraţia:  
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.  
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov pe an 20 cor., pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Cu dusul acasă: abonamentul regulat. Un număr 10 bani. Inserate: un şir peti 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

## Adunarea dela Arad.

Seria adunărilor populare, decise şi puse la cale de comitetul nostru naţional, începe Joi, în 16 Febr. n. c. la Arad. În mişcarea noastră politică mai nouă, aceasta este prima manifestare publică, după care vor urma altele în diferite centre din ţinuturile locuite de Români. Am spus cu altă ocazie, că la poporul nostru nu e dezvoltat în destul simţul politic, cel puţin nu e dezvoltat în aşa măsură, ca la alţi compatrioţi ai noştri. Şi am arătat atunci, că aceasta este şi ea una din cauzele derutelor noastre pe terenul politic.

Pentru deşteptarea simţului politic, pentru întărirea lui şi pentru luminarea masselor, mijlocul cel mai eficace, pe lângă pressă, sunt adunările populare, unde poporul îi se zugrăveşte în graiu via situaţia politică, îi se arată felul luptelor politice şi scopul la care se ţinteşte.

Din nevoile şi miseriile vieţii noastre publice se conturează cu deosebire dorinţa de-a schimba sistemul actual dela noi, azi restrâns aproape numai pentru o clasă privilegiată din trecut şi astfel a face accesibilă viaţa publică pentru marile masse ale tuturor popoarelor din această patrie. Aceasta e chestia *votului universal*, care introducându-se, poporul îşi va croi, prin adevăraţii săi reprezentanţi, o altă soartă, în ori-ce caz mai bună şi mai fericitoare decât cea de azi. Pe când pentru ajungerea acestui scop vom lupta şi lucra alături de toţi aceia, fie şi străini de neamul nostru, cari spre binele patriei pretind şi ei introducerea acestei mari reforme, vom rămânea a fi, cee-ce au fost moşii şi strămoşii noştri, Români verzi, Români curaţi, reprezen-

tanţi în aceasta ţară a nobilei ginte latine. Cerem şi vom cere, şi în o nouă situaţie trebuie să ni-se dea dreptul limbei noastre, dreptul elementar de-a ne putea folosi şi în darurile publice de limba noastră şi astfel a ne păstra neatinsă fiinţa romanică, a cărei cel mai puternic razim este însăşi limba noastră dulce ca sinul mamei şi sunt străvechile şi frumoasele noastre datine şi obiceiuri.

Ambele aceste mari chestii sunt puse la ordinea zilei la adunarea dela Arad şi vor forma obiect de vorbire acolo, fiind cele mai marcante puncte ale adunării. În deosebi se va insista asupra chestiei votului universal, arătându-se importanţa acestei reforme şi urmările ei. Despre aceasta, cum şi despre situaţia politică vor cuvânta cei mai buni oratori ai noştri şi în urmă se vor lua rezoluţiuni.

Salutăm adunarea şi-i dorim succese depline.

## Drepturi naturale.

(vn) Zadarnic... De s-ar naşte o mie de oameni de calibrul d-lui Tisza şi dacă această mie de oameni ar ţine mii de discursuri de conţinutul celor ţinute de cel mai tipic reprezentant al ideilor învechite medievale pe calea de a se cufunda în neant — poporul românesc care-şi duce viaţa pe acest tărâm de ţară, împăcat n-ar fi. Nu, n-ar fi împăcat. Pentru că cuvântul d-lui Tisza e sabia despotului din vremuri vechi, care ameninţă cu moarte pe cel ce nu se închină fără condiţii credinţei lui. E porunca forţei, care poate să creeze sclavi, dar oameni niciodată nu poate creşte. Şi această ţară — de oameni are lipsă, şi nu de sclavi. Pentru că cultura de azi, civilizaţia vremii a dat cu

desăvârşire uitării sistemul vechi de viaţă şi 'n locul aceluia a creat pe sama fiecărei fiinţe raţionale dreptul la existenţă. Un drept natural câştigat cu multă vărsare de sânge şi cu nesfârşite milioane de jertfe, dar care în ziua de azi se prezintă ca singura normă chemată să statornicească echilibrul dintre state şi să asigure pacea dintre cetăţeni.

Drepturi naturale!... Iată două cuvinte, numai două, pe cari minune, cu toate că trăim în veacul luminii, totuşi aşa de puţini le înţeleg şi pe cari de le-ar înţelege aceia, cari din nenorocire conduc astăzi destinele statului ungar — atunci n-ar trebui să se mai cheltuiască atâta vorbă pe sama vântului, căci buna înţelegere între popoarele acestei ţări ar urma de sine, ca un rezultat logic al unei stări naturale de lucruri. Poftescă şi înţelegh d-l Tisza şi toţi cei pe cari caută să-i convingă cu sofistările sale, că fiecare om se naşte ca o fiinţă dăruită deja prin faptul naşterii de însăşi natura cu un anumit capital de drepturi, pe cari civilizaţia de azi le comprimă într-o numire colectivă foarte simplă: *drepturi naturale*.

Se impune doar vre-o analiză? Imi pare o pretenţie prea naivă pentru un om din veacul al XX-lea. Dar o dau:

Ţăria statului de azi contrar teoriilor vechi întemeiate toate pe concepţia despotismului, ca pe-o axiomă, dela care nu există abatere, se întemeiază pe bunăstarea şi fericirea tuturor cetăţenilor. Cine susţine contrarul, trebuie să fie un nebun. Şi bunăstarea cetăţenilor numai aşa va fi asigurată, dacă statul nu va face uz de forţa sa pentru a înăbuşi şi a tortura, ci dacă-şi va da silinţa, ca să respecte şi să întărească tot, ceeace i-a dat natura omului pentru conservarea existenţei sale. Sau mai pe româneşte: dacă acest stat va respecta Ungurului, Românului, Slovacului, Sârbului, Germanului, Ruteanului limba sa în mod nelimitat, fără deosebire

de situaţie socială, fără deosebire de clasă şi inteligenţă, dacă acest stat va respecta fără limită modul de viaţă, pe care şi-l-a adoptat din naştere, fiecărui neam, care trăieşte pe pământul acestei ţări şi în sfârşit, dacă statul va contribui cu toată puterea la deplina valoare a individualităţii fiecărei naţionalităţi.

Iată pe scurt chemarea statului ungar de azi. Şi iată şi forma cea mai simplă a »impăcării«, pentru care atâţi sofisti nevoiaşi pledază în discursuri, prin cari zăpăcesc numai mintea oamenilor. Căci să se ştie, că nu cetăţenii sunt făcui statului, ci statul e făcui cetăţenilor. Cetăţenii, milioane de indivizi cu cultura şi civilizaţia, cari timbrează personalitatea lor de azi, formează statul, care în mod logic trebuie să-şi afirme existenţa, ţinând meru cont de legde sante ale naturii, care nu crează ca să nimicească, ci ca să asigure vitalitatea fiecărei creaturi.

Stând lucrul astfel, poate fi sigur ori ce individ, care ţine încă ca să trăiască în conformitate cu legile guvernului de odinioară, că ameninţarea lui împotriva unui neam, care trăieşte dupa legue impuse lui de natura însăşi — e la tot cazul de tot ridicolă sau că rolul lui se reduce la rolul unui comediant, care distrează fără însă ca să opăcească cât de cât — gândirea ascultătorilor. Un astfel de tip dispăre după stingerea luminărilor din circ — fără ca apariţia lui din sara următoare să producă — epocă!

D-l Tisza e şi el, cel mult, un astfel de comediant şi încă îmbătrânit. Cu natura luptă eroii, şi totuşi în faţa tăriei acesteia cad şi eroii. Cel ce vrea să existe, numai aşa îşi poate conserva ezistenţa, dacă se conformează legilor de viaţă a naturii. Şi d-l Tisza trebuie să ştie că puterea de viaţă a unui neam, şi aceasta mai ales în ziua de azi e determinată şi protejată de atotputernicia naturii însăşi Civilizaţia de azi asigură vieţii omenes-

FOILETONUL «GAZET. TRANSILVANIEI»

## Nitză Spanac.

— autorul Părerilor Libere. —

O execuţie analitică-literară  
de

Aurel C. Popovici.

II.

Rar am cetit o carte mai plină de banalităţi, de prostii şi grandomanii individualiste ca «Impresille» acestea ale unui om cu mania originalităţii dar rău certat cu gramatica. Vă rog să admiraţi «originalitatea» în următoarea frază proastă şi dia punct de vedere gramatical: «Unii plâng în versuri pentru că aşa vor ei şi aşa cred că e bine, alţii îşi fac din răs o meserie, pentru că e o lume care le cere (să rădă ei sau lumea?...). Şi iarăşi alţii scot la târg icoanele străbune pentru că e o altă lume, care se închină la strămoşi.» (p. 52)...

Şi acum o altă idee «originală». La pagina 65, ne învaţă următoarele: «... o lege elementară ne spune că ce e mai tare e şi mai durabil...» Aţi auzit? De cumva

nu ştiaţi că zăpada e albă şi că zmoala e neagră, că soarele răsare dimineaţa şi apune seara — asemenea constatări originale puteţi găsi pe toate paginile volumului acestui Nitză Spanac. Iar cetiţi următoarea propoziţie plină de originalitate literară «şi de — greşeli gramaticale:» Dar, de la a te crede o individualitate până la a fi în realitate, este un pas mare. (Zeu?... ) Nu e destul a avea pe masă bustul lui Goethe pentru a fi şi tu la înălţimea lui». (p. 141). (Nu mai spune!.)

Nitză Spanac împrumutase unui scriitor însurat o carte. Primind-o îndărăt, d. Nitză găseşte în ea: «un bilet scris de mâna soţei amicului meu». Era lista de bucate pe săptămâna din urmă. D. critic o publică: «supă, ghiveci, sarmăluşe de foi de viţă («mai ales», — adaugă el cu duh...), friptură de purcel şi prăjituri de cartofi... «Simplu, vărtos şi berechet» (p. 36) — încheie el apreciând tot cu duh... valoarea literară a listei de bucate. Nu mă îndoesc că comentariul acesta ar face pe mulţi muşterii de la restaurantul Ghiţă Berbecu să răză cu poftă. Numai că nu înţeleg ce bunătaie o fi în sarmăluşe «vărtoase» şi în «friptură de purcel» vărtoasă, în prăjitură «vărtoasă»... Dar

pentru cetitori cu sentimente şi dinţi de oţel?...

Se plânge apoi că cunoaştem aşa de puţin lista de bucate a scriitorilor în viaţă, şi adaugă că, dintre criticii români, «unul singur a mai pătruns în căsnicia cătorva» (37) — probabil d. Chendi... «Mai multe amănunte de aceste privitoare la viaţa scriitorilor n'ar fi fără folos pentru înţelegerea mai uşoară a literaturii» (37) — zice el. De sigur. Mai ales a «literaturii» menită pilărişelilor din piaţa Aradului... D Chendi cere aşadar ca ceea ce fac unii scriitori nemţi, să se facă şi la noi: întâiu, pentru că d. Chendi e contra imitaţiunii... ş'apoi pentru că iar nu ştie despre ce scrie. Căci în caz contrar ar şti cât de aspru şi temeinic sânt criticate de către scriitorii serioşi toate faimoasele cercetări privitoare la viaţa intimă, la căsnicia lui Goethe, la felul de a se hrăni al lui Schiller ş. a. Spanacchendi scrie: «Viaţa lui Goethe a fost urmărită zi cu zi; despre Schiller se ştie tot ce consuma în fiecare săptămână» (p. 37).... Aşa este, şi pot comunica d-lui Chendi un fapt pozitiv: că adică Schiller, din princip, nu consuma spanac-literaricesc, şi de aceea nici n'a produs volume

spanacoide. Şi-i mai pot da o altă informaţie d-lui «critic literar» al «Tribunei», anume: că toată acea literatură «erudită», care se ocupă cu «căsnicia», cu rufele, cu hainele şi mâncările acelor poeţi, e atât de apreciată în lumea literară serioasă a germanilor încât acolo i se zice: «Speis-zettel- und Waschzettelliteratur», adică un fel de «critică-literară» pe seama bucătăreselor şi a spălătoreşelor...

Din parte-mi nu felicit pe scriitorii noştri pe cari d. Nitză Spanac îi numeşte »amicii săi« şi îi ameninţă că, dimpreună cu »tovarăşii săi de muncă«, o să le spioneze căsniciile şi intimităţile!... D-ta ce zici, D-le Goga?... Mărturisirea e în orice caz caracteristică pentru un om care cere mereu o »libertate absolută« pentru scriitorii! Dar ce libertate chiar relativă o să mai aibă un om dacă orice Spanacchendi îi publică listele de bucate şi, azi mâno, numărul şi starea cămăşilor... şi cine mai ştie ce intimităţi!... Iacă ce »idei originale« răspândeşte între noi un om care-şi scoate »originalitatea« din foiletoanele »Adevărului«. Nu era mai bine dacă dumnealui învâţa din vreme ce să imiteze şi ce să nu imiteze? Atunci nu ajungea ce este astăzi: un tip original — prin rati-

cel mai sigur sprijin, pe care l-a avut vre-  
odată: eternitatea ființei, înrădăcinată în  
ezistența universului însuși. Această ființă  
și poate schimba forma de a fi, dar ea  
rămâne mereu aceeași. Neamul românesc  
nu va înceta nici-odată de a fi, prin ori-  
câte faze de transformare ar trece el, căci  
și el face parte din eternitatea ființei, care  
rămâne inatacabilă.

Poate să cuvânteze d-l Tisza oricât  
fi va plăcea și poate să-l urmeze oricâți  
nevoiași, numere-se între aceștia chiar și  
d-nii Mangra, Slavici și Brote — împăca-  
rea, ce cuvânt medieval! sau mai bine  
zis bunăstarea cetățenilor și în consecință  
tăria acestui stat, numai atunci va fi asi-  
gurată, când în fruntea acestui stat vor  
sta oamenii, cari înțeleg pe deplin istoria  
societății omenești și-și dau seamă, că as-  
tăzi chemarea societății nu e ca să pro-  
ducă frecări naționaliste, ci ca această so-  
cietate trebuie să se considere ca trecută  
peste astfel de frecări, cari ce e drept, in-  
tr-altă formă, dar evident sunt continua-  
rea vechiului »bellum omnium contra om-  
nes« și să lupte din greu impunând aceas-  
tă luptă fiecărui membru al său pentru  
întărirea gospodăriei sale, făcând cu pu-  
tință ca fiecare cetățean să aibă baremi  
într-o săptămână odată o găină.

Până la crearea acestei situații sin-  
gure normale, ni-se impune deci cea mai  
îndârjită luptă, purtată se înțelege cu ar-  
mele civilizației de azi, nelăsând nimic din  
ceea ce natura însăși ne-a dat, conservând  
întregă și neștirbită ființa noastră et-  
nică și având mereu în vedere, că un po-  
por numai astfel va trăi mereu, dacă se  
va nizi ca să fie în toate privințele egal  
cu oricare alt popor, care și zice stăpân  
peste altele. Diferența de număr nu e dă-  
tătoare de măsură. Dreptul e legat de fi-  
ință, condiționat numai de raționalitatea  
acesteia, fără considerare la multiple sau  
individ. La noi poporul românesc și fie-  
care român singuratic trebuie să se buce-  
re de aceleași drepturi ca și poporul ma-  
ghiar sau maghiarul singuratic. Asta e lo-  
gic și numai o astfel de situație e natu-  
rală. Cel ce luptă împotriva realizării unei  
astfel de situații normale, va cădea. Și va  
cădea disparând pe veci și d-nul Tisza cu  
tot calabalacul său de vorbărie medievală.  
Credința asta neștirbită ne face să fim  
totdeauna reci în fața declamațiilor ace-  
stui cavaler-păpușe și să nu ne cutremu-  
răm niciodată de zăugănitul armelor sale  
ruginite.

**Camera.** În ședința de ieri a camerei  
s-a terminat discuția generală asupra pro-  
iectului băncii. Urmează vorbirile propu-  
nătorilor. Ieri au vorbit trei, între cari re-

ferentul contele Wickenburg, care a reco-  
mandat proiectul spre primire.

**Esterne.** Ministru de interne al Tur-  
ciei Talaad a demisionat. Portofoliul li s-a  
oferit lui Halil, dar acesta n-a primit.

— În insula Haiti dăinuiește o răs-  
coală, care acum e în stingere.

— »Temp« e informat, că Rusia își  
dă invoiala la construirea liniei ferate  
Samsun-Sivas, cu bani francezi, dar liniile,  
cari conduc la frontiera Perziei voiește să  
le construiască ea.

### Salvarea Câmpiei.

(De vorbă cu autorul corespondențelor  
«De pe Câmpie».)

Corpade, 11 Febr. c.

Scrisorile neiscălite ar merita să nu  
le lăse nime în considerație serioasă, din  
motivul, — pe lângă multe altele — că  
corespondenților respectivi le lipsește lo-  
ialitatea ce trebuie să-l caracterizeze pe  
tot omul, ce ia peana în mână pentru a  
se pronunța asupra unei clase sociale im-  
portante. Dacă cu toate acestea îmi jert-  
fesc o parte din timp, ca să reflectez câte  
ceva pseudonimului din nr.ii 18—19—1911  
«Crețul», o fac, de-o parte pentru-că de-o  
vreme încoace prea s'a pornit puvoial  
articolașilor tendențioși cu laudă la adresa  
proprie sau a cutărui prețin și cu improp-  
cări asupra preoției din Câmpie, — cum  
e și articolul din vorbă — de altă parte  
ca să dovedesc, că și în »exemplul cel bun«  
care pretinde a fi procurat fericirea a 20  
familii românești se adevărește proverbul:  
»nu-i tot aur, ce lucește«, și iarăși, ca  
opiniunea publică să fie bine orientată.

Pentru ilustrarea celor ce vor urma,  
premit 2 fapte, cari se pot adevăra.

În vara anului 1908 era de dat în  
arândă o moșie de 432 iugăre catastrale  
în țarina comunei Corpade d.n marginea  
Câmpiei. Țăranii noștri din Corpade au  
intrat în tratative cu stăpânii locului și  
au încheiat târgul cu 8000 cor., cu unul  
dintre cei trei composesori ai domeniului.  
Încheierea contractului s'a amânat pe ziua  
următoare, când aveau să susească și ce-  
lălaltii 2 părtași ai averii, în absența că-  
rora contractul ar fi fost invalid. Românii  
noștri merg și a 2-a zi, când apoi li-se  
spune, — spre mirarea și indignarea lor  
— că moșia s'a dat jidanului N. S. cu  
700 cor., va să zică pe lângă un preț cu  
21/2% mai mic, de cum le-au oferit ță-  
ranii noștri. Și acum concluziunea: Sti-  
mabilul pseudonim «Crețul» acuză între-  
gă preoției și dascălimea noastră de pe  
Câmpie, că-i invidioasă, pizmașă, indolentă  
etc. și pentru aceea nu pot ezarenda ro-  
mânașii noștri proprietățile domnești es-  
tintse de pe Câmpie. Faptul citat însă e  
foarte elocuent, acela ne mai spune cu  
mai multă demnitate de credință, ca toate  
corespondențele an- și pseudonime, că  
pentru-ce nu pot poporeni noștri tua în  
arândă averile domnilor: pentru-că aceștia

mai bucușii le dau — chiar cu deficit la  
aparință — la jidovi, decât nouă. Apoi  
că proprietarii domeniilor pentru-ce pur-  
ced așa, e foarte explicabil; dar ca să nu  
mă prea abat dela obiect, nu mă cobor  
la explicarea mai amănunțită.

Al doilea caz este, că în aceeași co-  
mună a cumpărat proprietarul român L.  
din «Y», cum îi zice corespondentul nos-  
tru acum 6—7 ani, o avere de 152 iugh.  
plus intern de 3 iugh, cu o locuință dom-  
nească, grădina de pomi, cu lăterniște etc.  
și o casă pentru servitori, în sumă totală  
de 30000 cor. D-nul L. în anii trecuți a  
vândut »internul« la 2 țărani din C-de,  
iar averea de afară a ezarendat-o dela  
d-sa toți Corpădenii la 1905 pe un ciclu  
de 6 ani, cu 2100 cor. În vara și în  
toamna anului 1910, proprietarul L. a îm-  
biat pe mai mulți C-ni să cumpere moșia  
D-sale cu 60000 cor., care sumă, adăuga  
d-sa, nu-i tocmai prețul cel mai de jos al  
averii. Corpădenii însă cunoscând natura  
sterilă a moșiei aceleia, — doar ei auținut-o  
în arândă, părinții și moșii lor au lucrat-o  
în vremile de mai înainte, — nici la târg  
n'au dat cu d-nul L., văzând, că d-sa cere  
un preț oribil. Dar iată că odată se zv-  
nește, că averea d-lui L. au cumpărat-o  
mai mulți români din satul vecin C. nu  
sub 60.000 cor., nici cu 60.000 cum a îm-  
biat-o d-l L. de atâtea ori Corp-lor, ci  
spre simțirea și râsul tuturor cunoscăto-  
rilor cu 64.000 cor. Foarte bine, ajută le  
bunul Dumnezeu!! Întrebarea însă e, cum  
vor putea plăti prețul acela enorm din  
venitul reînsemnat al moșii, când venitul  
de arândă (2100 cor.) abia corespunde la  
3-3% a prețului de cumpărare? Să nu se  
uite nici cheltuețile parcelării, a trans-  
crierii dreptului de proprietate în favoarea  
cumpărătorilor și a dreptului de ipotecă  
în favoarea institutului de credit, al cărui  
informat este, pe cum știm dela d-nul  
»Crețul« învățătorul, care i-a fericit pe ro-  
mânașii noștri! Spesele acestea, dacă le  
vom socoti numai în 6000 cor., conzumă  
cât aduce moșia în 3 ani. Dar apoi con-  
tribuțiile de stat, comitateneze, comu-  
nale etc. etc.?!

Bărbați cu mare trecere înaintea  
opiniunii publice combat lăcomia țaranului  
nostru de a cumpăra pământ cu orice  
preț — și pe dreptul. Subscrisul e de pă-  
rerea, că pentru țaranul nostru, în urma  
împrejurărilor sale speciale, pământul e  
cel mai rentabil de l-ar cumpăra cu preț  
cât de scump, dacă are parale gata să  
plătească barem 60—70%, fără a se îndă-  
tori cu peste 30%—40% a prețului de  
cumpărare.

Când însă pentru plățirea pământu-  
lui se contrage un împrumut aproape ori  
tocmai, ba uneori peste prețul de cumpă-  
rare, atunci trebuie cumpănit bine târgul  
din toate laturile, bine știind, că împru-  
mutul trebuie și — plătit. Pe cât eunosce  
eu productivitatea moșiei din vorbă (no-  
tez, că în cei doi ani din urmă, din cari  
cu deosebire anul 1910 e recunoscut, ca  
an foarte mănos, am urmărit cu atențiune  
»ncordată roada moșiei, având umblare  
zincică pe lângă ea) citez a crede, că abia  
se va mai fi încheiat vre-odată un târg  
pe lângă condiții atât de nefavorabile  
pentru cumpărători, ca cel adus de d-nul

»Crețul« drept »exemplu bun« de imitat, ca  
să se salveze Câmpia. Admit intențiunile  
nobile a fraților, — preot și învățător —  
din vecini — mie necunoscuți încă — dar  
să mă creadă, că precum nu-i tot aur ce  
lucește, așa și cumpărarea de avere nu  
totdeauna duce la fericire, ci adese duce  
la ceva a cărei concept se exprimă punând  
o silabă de 2 litere înaintea cuvântului  
fericire. Cei ce cunosc târgul acesta de  
aproape — nu numai din scrisese pseudo-  
nimilor — prezic, că directul institutu-  
lui de credit cu vremea »iarăși va să vie«  
cu iurisconsultul său — ca să bată în li-  
citație fericirea celor 20 familii. Dea Dum-  
nezeu, ca prezecerea aceasta s treacă în  
domeziul minciunei!

Mare-i, foarte mare, mizeria poporu-  
lui nostru din Câmpie; tânguirile d-lui Cre-  
țul sânt foarte adevărate, dar ierte-mă  
d sa, dacă susțin, că cauza aceleia nu-i  
»invidia și pizma« preoției și dascălilor.  
Căci ce vină i-se poate imputa dascălului  
cu 3—4 sute și preotului cu 20—30 fie  
chiar 60—70 jughăre canonică, pentru-că  
nu poate da iarna-vara de lucru satului  
întreg și așa poporul merge la lucru unde  
are ce lucra? Ce vină poartă dascălul și  
preotul care-și începe cariera în plină să-  
răcie sau în cazul cel mai bun cu o pă-  
reche de vaci sau de junci și în urma să-  
răciei nu poate rivaliza cu jidovul, care  
împrumută tot satul cu bani, cu bucate,  
cu paie, cu nutreț etc.?!, priu ce îi deo-  
biigă pe totii.

Ce vină are preotul și dascălul, dacă  
zilerul român mai bucușos merge la lu-  
cru la jidov pentru 1 cor. cu »mălaiu  
său«, cum zise Crețul, ca la preotul ori  
dascălul său, ori la cutare țaran mai in-  
tărit, care-l îmbeie cu 130—160 cor. plus  
mancarea, pentru-că la acești din urmă  
trebuie să lucre — că stăpanu-i lângă el,  
— dar la jidovu »trece ziua mai ușor,  
mai fără lucru?! Na, preoția și dască-  
limea noastră, chiar de-ar suferi de păca-  
tele, cu cari e învovățită, nu are nici o  
vină pentru mizeria »Câmpienilor«. Are  
însă datorința de a se lupta pentru înlă-  
turarea ei în toată viața sa. Lupta aceasta  
pe alocure produce rezultate, pe alocure  
însă suferă dezastre în fața puterii dure  
a realității, precum s-a întâmplat și în ca-  
zul citat sub 1. Datorința noastră, în cele  
materiale, e să dedăm poporul, cu vorbă  
și cu faptă, la o lucrare mai rentabilă a  
pământului, să-i instruăm, că izvorul în-  
destulării, al bunăstării e munca cinstită,  
munca trudnică, deci să nu caute ocaziune  
a perde vara, în brazda Jidovului, când  
munca de aceeași durată, dar cu ceva mai  
obositoare i-se răsplătește cu 50—60%  
mai bine în brazda românească; ar cheia  
ad-vărată a înaintării e priceperea de a  
chivernisi bine, de a păstra ceea ce ai ago-  
nizat; avem adecă datorința de a-i instrua  
să nu risipiască ce câștiga într-o vară în-  
treagă pe beuturi, pe articli »trebnici«,  
pe îmbrăcăminte de cărpe și în ceosebi pe  
hărțuții nesfârșite, cari cu altă vorbă se  
chiamă: procese; datori sântem mai de-  
parte să-l împrietinim cu ideia însoțirilor  
și după ce l-am îndulcit cu teoria »tără-  
șilor, să trecem la fapte: să-l surângem  
în reuniuni cu folos real pentru binele pu-  
blic, în reuniuni reclamate de împruju-

col. O întrebare indiscretă: conveni-i-ar  
»criticului« nostru dacă cei ce au »pă-  
truns în căsnicia« și alte intimități ale  
— dsale, și-ar publica cunoștințele și im-  
presiiile?...  
La pagina 37 zice: »Citeam de cu-  
rând ce lipsite de culoare sânt scrierile scrii-  
torilor berlinezi și ce puțin farmec e în  
drumurile lor dintr'un restaurant într'al-  
tul.« — Se vede, că pe acele drumuri din  
Berlin nu sânt nici munți, nici pajști fer-  
mecătoare... În București e altceva. Între  
restaurantul »Ghiță Borbecu« și »Carul cu  
Bere« drumurile sunt cel puțin pavate cu  
pietre nestimate, de aceea, unii »scriitori«  
umblă tot ameții de »farmecul« din »dru-  
murile lor dintr'un restaurant întraltul...  
D. »literat« mai crede că literatura ro-  
mână ar câștiga mult: »dacă s'ar ridica  
colțul perdelei ce acopere viața noastră de  
burghezi sau de bohemi... Iacă, iacă!...  
Ați auzit? Nitză Spanac nu-i român, ci  
bohem!... E din Bohemia!!!... Cine, cunos-  
când zberățul lui obstructionist din »Tri-  
buna« și românească-i »literară«, n'ar fi  
bănuit așa ceva?... Ce fericire pe noi că  
nu-i român, ci iacă un Bohem nebleznic!

»So, so!... Se san's mer a Behm?... Se  
san's den Behm von Amerika? Den Spa-  
naccek?... Nycht?... So, so, Se san's den

Behm von Fogarasch?... Nycht?... So, so, von  
den Akademitzki Spolek von Bukureștye?...  
Fait mich ergebnst!... Fovidalny český?...  
ceșky?... Fraiit mich ergebnst!... Povidalny  
ceșky?... Ale, potom, potom, dragulnye bo-  
hemskej naziionalnyk-narodnyk na rumuns-  
ky: literatzky narod!... Oh, zolaguitnye  
Panye Kendicek von Spanackek von Bu-  
dyewatze!... Nastrujnyk kritikny, neblez-  
nyk scribentzky, otzelitny magarskova  
Tribunacek... Ale, potom, potom: niet iest  
obraznykivat da dany publicova: na pros-  
tovenye, na spanak? Nazdar rumunszky  
politikny komitet na tovarisnye talentiertz-  
ke Spanackek zvr ekonomitzky — finan-  
tzialny kapatzilet Skioplicek zvr cinstve  
Dumacek premenirovatny... Ale, potom, po-  
tom, Pater kucerenyk Ciorogarinnyek, di-  
plomatzky Kotoy kalugaritnye, niznay niet  
premenirovat otzelny, flekurelny flakai-  
nyks na Tribunova flaimukova? Dobje,  
dobje!... Nazdar Jeszenszki!... Cortina!

»Les bohemes«, tipurile de »artiști«  
și »literați« nomazi din cartierul latin al  
Parisului, faimoase pe când le descria  
Henry Murger, n'au servit drept pildă, în  
alte țări, decât »literaților« de contra-  
bandă, celor geloși de părul lung și neîn-  
grijit, de mantalele zdrențuite și »origi-  
nale« ale »bohemiilor« de atunci, de flecă-

riile lor. Azi, cuvântul francez le bohème  
însemnează pe nemțește — după Sachs-  
Villatte, cel mai bun dicționar francez  
german — verbummeltes Genie, Bummel,  
Zigeuner;... iar substantivul feminin la  
bohème însemnează: iederliche Welt. Stu-  
denten, Künstler u. s. w. die ein lieder-  
liches Leben führen... deci un fel de Ți-  
gani între literații adevărați: pleava scrii-  
torilor, a artiștilor și a studenților de la  
Paris, gunoalele lumii intelectuale... În  
îgnoranța sa pretențioasă și îngânfată, d.  
Il. Chendi nu vorbește decât după instinc-  
tul său de rasă bohème... când, vroind să  
arate ce fason modern de literat este  
dumnealui, se întitulează, cu o grotescă  
emfază, »un bohém«, în societatea »tova-  
rășilor (!) săi de muncă (!)«: »noi bohe-  
mii«, adică: »noi Țiganii literați, noi ple-  
va scriitorilor, noi fanfaronii de meserie,  
în fine, și mai ales, noi: Nitză Spanac-  
chendicek din mahalaua țigănească-erevo-  
levantina a literaturii românești!...

În colțul acesta infect și putred al  
literaturii noastre mișună acele nutre si-  
niștre, patibulare de »literați« și »esteți«  
fără nici un talent; toți nespățații la vorbă,  
toți gâgăuții infumurați, toți puturoșii, cu  
capetele mereu aburind de idei »năstru-  
nice«, cu nasul tot pe sus, cu gândul tot

la »individualitatea« lor... absolut de pri-  
sos pe acest pământ. Iată cine »inconde-  
iază« pe toți oamenii de incontestabilă va-  
loare ai literaturii, ai vieții publice româ-  
nești! Dintre acești literați analfabeți s'au  
ridicat și se ridică gazetarii cari »argu-  
mentează« cu șase țevi, cu injurii moji-  
cești, cu minciuni și calomnii infame. Din  
această »împărăție a intelectualilor bo-  
hemi«, în care orice Nitză Spanac e »o in-  
dividualitate pronunțată« (pe franțuzește?),  
un »scriitor gustat«... se ridică acei faimoși  
»gazetari« de a șaptea mână, à la Chendi,  
care își bat joc de un Maiorescu, cari îl  
fac pe un Carp »o patentă secătură«, pe  
un Ionel Brătianu »un hoț al banului pu-  
blic«, pe un Nicolae Filipescu »un ciocoiu  
sanghinar«... pe un Vasile Alexandri —  
un jidan!... în »împărăția intelectualilor  
bohemi« firește fiecare Nitză Spanac e un mi-  
nistru republican. De aceeași Spanacchendi  
al nostru, funcționar la o academie sub  
președinția regelui Carol I., face în »Tri-  
buna« apologia anarhistului Ferrer. Iacă  
mediul în care a trăit, a evoluat și »lu-  
crează« autorul »Părerilor Libere«... O să-  
cunoașteți mai de aproape!



rările speciale a fiecărui sat. Tot de datorința noastră se ține să intervenim în favorul poporului pe la institutele de bani, când se oferă prilej de a exaranda ori chiar cumpăra vre-o avere — în condițiuni favorabile, nu ca cele de mai sus.

Ajungând la ceva izbândă, să dăm mulțămintă lui Dumnezeu și dacă credem, că din pilda noastră pot scoate îndemn și alții, ne stă în voie să o aducem la cunoștință publică pe calea ziarelor noastre; aceasta însă să o facem cu modestie, cum a purces părintele Mh. în primarticolul unui nr. de Duminecă a *Gazetei* pe 1910; fără pretenții, nu ca d-l Crețul, și neîmpunând nimănui »tu nu faci, ce fac eu«, cruțându-ne unul pe altul, căci destul ne amărăsc străinii, ba chiar și ai noștri, cari nu pot cunoaște greutățile ce le întâmpinăm în viață.

Vas. Cerghizan,  
preot.

### Sinodul parochial de la bis. sf. Nicolae din Brașov (Scheiu).

Duminecă în 30 Ian. v. a. c. s'a ținut sinod parochial la biserica sf. Nicolae din Brașov, pentru-ca și sinodul parochial de la amintita biserică să-și dea votul său colectiv, pentru viitorul protopop și paroch primar al acestei sf. Biserici.

După săvârșirea sfintei liturghii și după invocarea duhului sfânt, părintele I. Prișcu, în urma mandatului primit dela Conzistorul arhidiecezan, ca neinteresat, deschide prin o frumoasă vorbire sinodul parochial. On. domn arată însemnătatea actului și provocându-se la fectiții foștii protopopi ai tractului Brașov, cari toți au fost aleși din preoții bisericești, pune în inima membrilor sinodali, cari și de astădată au dovedit deosebit interes față de treburile bisericești, prezentându-se în număr de mai multe sute, — ca bine cumpănind și cu multă băgare de seamă, să-și dea votul pentru unul din candidații la acest post.

Premițând acestea, prezidentul invită sinodul a-și alege bărbați de încredere și un notar. Propuși fiind bărbați de încredere, au fost aleși cu aclamație venerabilii bătrâni Andrei Lupan și Dumitru Lupan, iar de notar al sinodului d-nul N. Furnică, cari între urate de să trăiască și-au ocupat locurile la masa prezidențială.

După comunicarea mandatului, prin care parochul I. Prișcu a fost numit prezidentul acestui sinod parochial, prezidentul comunică sinodului, că nu va putea satisfăcea hârtiei P. On. domn administrator protopopesc L. Hamza de-a trimitte actele de alegere la P. On. d-na, de oare-ce în suși I. On. d-na figurează printre candidații la postul de protopop, și deci le va trimite direct Prea Cuvioșiei Sale domnului comisar conzistorial Dr. Eusebie Roșca. Sinodul aproabă cele comunicate de prezident.

După citirea listei candidaților — patru la număr — și anume: Dr. Sterie Stinghe, catichet; L. Hamza, protopop Zernești; Domșa, protopop Orăștie și Dr. Vas. Saftu, paroch Brașov, — prezidentul anunță și citește imediat sinodului declarația d-lui Dr. St. Stinghe, prin care în fața martorilor subscriși în declarație, d-na declară că-și retrage concursul, ceea ce a notificat și Prea Ven. Conzistor Arhidiecezan. Unii membrii sinodali întrebau: de ce se va fi retras? La ori-ce întrebări de felul acesta, în situația actuală s'ar fi putut răspunde foarte ușor, căci ori-ce ambiție personală și ori cum ar purcede cineva în astfel de situații, când poporul e chemat să se pronunțe pentru cel mai iubit și pentru cel în care are mai multă nădejde, în fața voinții și a judecării poporului toate trebuie să sucumbă.

Când s'a cestic între candidați numele părintelui Dr. V. Saftu, toți au început a-l aclama și a declara, că altcineva nule trebuie, așa încât prezidentul abia a putut face liniște.

În fine prezidentul a declarat, că conform regulamentului, totuși va purcede la alegere nominală și prevăzând, că sinodul va dura mai mult, invită pe on. membrii sinodali la votare în sala de ședințe a comitetului parochial, unde — mulțămintă factului de conducere al prezidentului — votarea a decurs în cea mai frumoasă ordine până la oarele 2 și jumătate după prânz.

Și cu ocazia aceasta s-a putut convinge oricine, că poporul nostru e un element de ordine, dacă este lăsat să-și exprime liber judecata și dragostea față de cineva și dacă nu se amestecă cel cu duhul vrajbei, cari să-i turbure sufletul.

Din lista de votare s-a constatat, că s-au dat peste trei sute (300) de voturi

toate pentru parochul dela biserica Sftului Nicolae Dr. V. Saftu, iar ceilalți doi candidați nu au primit nici un vot.

Cu acestea spre mulțămirea tuturor s-a încheiat actul alegerii și cu toții își exprimau dorința ca și forurile competente să țină samă de dorințele poporului, care cu multă nerăbdare așteaptă să vadă pe alesul său acolo, unde dorește, pentru a îndeplini dacă nu toate, dar după puțină vreme din multe lipsuri ale cercatului nostru neam.

## ȘTIRI.

— 1 Februarie v.

**Redacționale. Din cauza sf. sărbătorii de mâne: Intâmpinarea Domnului, ziarul nu va apare până Joi sara.**

**Conferințele Asociației. Duminecă** în 19 Februarie la 6 oare p. m. va ținea o conferință (a doua) în sala cea mare a gimnaziului român din loc, d-l profesor P. Percea, vorbind despre »Nașterea Mântuitorului, cum a fost înfățișată în pictură. — Raportul, ce ni-s'a trimis despre prima conferință »Napoleon Bonaparte« a d-lui prof. I. Petroviciu, din lipsă de spațiu, îl vom da în nr. viitor.

**Arderea Luvrului din București.** Vastul palat al marelui magazin de Luvru din București a fost total nimicit de un foc, ce s'a escat Vineri seara din cauze stabilite, cari esclud ori-ce bănuială. La izbucnirea incendiului erau ocupați în localitățile magazinu ui peste o sută de împiegați comerciali, cărora li-a succedat a se refugia la timp. Pagubele se urcă la mai multe milioane. Mărfurile erau asigurate la »Generalac. Palatul întreg e o ruină afumată. În unele puncte, scriu ziarele bucureștene, focul a fost stins cu desăvârșire. În altele el continuă să ardă necontenit. Zidurile dogoreș și cenușa e înfierbântată. În negrele, în cuprinsul zidurilor, apar suluri de mătase și rochii pe jumătate arse, case de bani una peste alta, grizi aprinse la capete, table de fier și de zinc, resturi de uși, de ferestre și de mobile, o gramadă din care fumul este nălatrărupt cu toată munca pompierilor de a-l stinge în toate punctele unde apare.

**Deraiare de tren.** Din Ploiești se serie că în noaptea din 12 Februarie la ora 2 și jumătate mai multe vagoane ale unui tren de marfă au deraiat la intrarea în stația Mizil. Opt vagoane au fost rămase cu desăvârșire; linile f-rate au fost blocate; toate trenurile de persoane ce veneau din sora Moldova și Galați, s'au putut trece sora Ploiești. S'au irimis patru echipe de salvare. Din feră ire au e nici un accident de persoane. La orel 8 dimineața s'a format în Ploiești un tren special de persoane pentru București.

**Apel!** »România Jună« din Viena a adresat tuturor membrilor ei următorul apel: Onorate Doamle, Societatea academică »România Jună« din Viena a hotărât să scrie în anul acesta istoricul ei, cu a cărui compunere l-a însărcinat pe d-l I. Gramadă stud. în litere; și de oarece din arhiva societății noastre, pe care am pus-o anul trecut în ordine, ni s'au păstrat din unii ani administrativi numai puține acte, procese verbale și rapoarte anuale, Vă rugăm în interesul societății, din care faceți și D-Voastră parte, să bine-vorți a ne pune la dispoziție actele și rapoartele anuale ce la aveți eventual dela »România Jună«, respective dela fostele societăți »România« și »Societ. științifică și literară«, obligându ne să Vă reîntoarce aceste acte în timpul cel mai scurt, după ce vor fi luat copiii pe pe dânsule. Totodată Vă rugăm să ne răspundeți și la următorul chestionar: 1. Când a apărut prima dată un raport anual? s'a tipărit an de an un raport anual? 2. Să ne comunicați fapte ale studenției române din Viena: ca meetingurile de protestare, agitațiile pentru catedra de limba română la Univ. din Viena, catedra de istoria rom. la Univ. din Cernăuți, s'arbări etc. 3. Amintiri, episoade serioase sau vesele din viața studenților români de aici. 4. Cum petreceau studenții români? (când s'au aranjat primele revelaționale de an nou, etc.); au imitat pe studenții germani în felul lor de a petrece, sau au iscodit ceva nou, ca »Divanul domnesc« de pe timpul lui Eminescu? 5. Amintiri despre anii de student ai lui Eminescu, Slavici, Ciprian Porumbescu, M. Tellman, Tudor Filondor și ai altor artiști sau poeți ce au fost prin »România Jună«. 6. Despre serbarea dela Putna din anul 1871. 7. Unde-și ținea societatea ședințele pe timpul D-Voastră? 8. Cari erau binefăcătorii și sprijinitorii so-

cietății pe vremea D-Voastră? 9. Se țineau pe timpul D-Voastră conferințe, ședințe resp. șezători literare, și se juca teatru? 10. Date despre primul congres studentesc dela Putna în 1871. Dacă mai știți și alte lucruri, de cari credeți că vom avea nevoie pentru compunerea istoricului societății, Vă rog comunicați-le și pe acele. Termi-nul pentru expedarea actelor, amintirilor și a rapoartelor anuale este până la 25 Februarie st. n. a. c. — Ion Gramadă, preș. secției literare. *Dimătrie Marmeliuc*, vicepreș. societății.

**Necrolog.** Subscriși în numele lor și al număroșilor consăngeni cu inima frântă de durere anunță încetarea din viață a mult iubitului lor frate, respective unchiu *Mihail Popoviciu* protopresbiter român gr. ort. în Orșova, dep. congr. și sinod. etc., carele în etate de 74 ani și a dat subit nobilul suflet în mâinile creatorului Sâmbătă în 11 Februarie 1911 la 4 oare p. m. Rămășițele pământești a le scumpului defunct să vor ridica din locuința proprie și transpune în biserica parochială la 9 oare a. m., de unde după ceremonialul prescriș se vor depune spre vecinica odihnă în cripta familiară din Orșova, Marți în 14 Februarie 1911 la 1 oară p. m.

Antonie Popoviciu paroch, Ana Proștean născ. Popoviciu ca frați. Nicolae Proștean cumnat. Rosa Popoviciu născ. Barbu cumnată, Măria Brânzeiu născ. Popoviciu. Livia Nedelcoviciu născ. Popoviciu. Juliana Dimătriev născ. Popoviciu. Constantin Popoviciu. Dr. Octavian Proștean. Dr. Nicolae Proștean nepoți.

**O zi sângeroasă la Monte-Carlo.** Monte-Carlo a avut Dumineca trecută o zi sângeroasă. Patru oaspeți, cari și-au erdut toată averea la ruletă, s-au sinucis în această zi. Direcția Casino ului păstrează taina asupra numelui sinucisilor, cari au fost înmormântați sub anonim. Faptul s'a descoperit prin indiscreția unui funcționar. Intre sinucisi se află doi aristocrați, un comerciant și o femeie.

**Capitala Sârbiei, Belgradul.** S'a terminat recensământul populației orașului Belgrad. În 1905 Belgradul a avut 77.760 locuitori, iar acum are 90.050, — împreună cu 1964 deținuți și 5723 soldați.

**Ciuma.** S'a anunță din Petersburg, că fiind se un caz suspect de ciumă, în apropierea graniței rusești, guvernatorul general al teritorului Amurului, a orconat închiderea graniței de trupe. În interiorul zonei căei ferate sudmanciuriene a murit 180 oameni de ciumă dela ivirea epidemiei. Trenurile exoreș și cele obișnuite postale din estul Chinei nu iau pasageri ch nezi în vagoane. Celelalte trenuri nu părăsesc teritoriul. Trenurile sânt desinfectate înainte de a intra în vagoane. Pasagerii din Mandșuria călătorind cu transbacalul, trebuie să se supună timp de 3 zile unui examen medical. În ultime zile nu s'a produs nici un caz de ciumă pe linia ferată.

### Dela Făgăraș.

— Petrecerea Reuniunii femeilor. —

Făgăraș, 13 Febr. 1911.

Reuniunea femeilor române gr. cat. din Făgăraș, a luat un avânt îmbucurător de căta a aninoace. Înregistrează această reuniune succese vădit îmbucurătoare, atât în ce privește partea materială: sporiirea fondului, cât și în ce privește afirmarea ei pe terenul social cultural în Făgăraș, mai ales de când agendele de casierasa a-e Reuniunii le poartă cu rarez și abnegațiune d-na *Lucreția Dr. Micu*. Prin alegerea d-sale de casierasă, reuniunea și președinta ei d-na *Elisabeta St. Popp*, mai înaintată în etate, și-a asigurat pe multă vreme o mânănciu de forțe mai viguroase și desinteresate, a căror influință asupra mersului progresiv al agendelor reuniunii în general, este de netăgăduit. Să știe doar pe la noi, că avântul ce l-a luat în timpul din urmă Reun. fem. rom. gr. cat. din Făgăraș, este a se mulțumi în special d-nei *Lucreția Dr. Micu*, care n-a cruțat și nu cruțat nici ostenele nici jertfe, ca alături cu președinta reun. și cu celelalte membre ale reuniunii, să ridice reuniunea aceasta la nivelul ce i-se cuvine.

Iar ca nuzunțele reun. sânt încoronate de succes — pe lângă alte progrese materiale, pe lângă petrecerile din anii trecuți — ne-o dovedește și petrecerea din anul acesta, aranjată la 12 Februarie 1911, în sala dela »Paris« cu un strălucit succes.

Ca și la alte ocaziuni așa și de astădată, doamnele din comitetul reuniunii au ținut, ca atât sala de producțiune, cât și scena, interior și exterior, să fie împodobită pe lângă verdeață și flori artificiale cu draguțe țesături românești. »Mobilă-

tura« scenei, în cadrul recerințelor piese încă n-a lăsat nimic de dorit.

Prezența la Făgăraș a d-lui A. Bănuțiu, directorul artistic al »Societății teatrale române«, și conducerea probelor de cătră acesta, precum și faptul că pentru producția aceasta s-a putut acuire unele din cele mai bune puteri probate dintre diletanții făgărașeni, sunt tot atâtea lucruri cari au ridicat aceasta producțiune și în legătură cu ea, aceasta petrecere la culmea succesului frumos și cinstit românesc, cum dorim tuturor petrecerilor românești din Făgăraș, pe viitor.

Renumele binestabil al d-lui Bănuțiu, directorul artistic al »Societății teatrale române«, fama de buni debutanți ai diletanților angajați și succesul eluapat cu alte ocaziuni de cătră aceasta reuniune, au atras astădată și un conziderabil număr de familii fruntașe dintre compatrioții noștri sași făgărașeni. Și atât de mult le-a plăcut acestora piesa și jocul actorilor, încât ziceau mulți dintre dânsii: »asta trebuie s-o »întoarce« pe nemțește s-o joace și tinerimea noastră.

A clasifica jocul fiecărui diletant în special, nu aflu necesar, după-ce d-șoarele *Irina Silaghi*, *Aurelia Streza*, *Miți Florea* sunt deja debutante mult aprețiate de cătră publicul nostru de pe aici, iar d-șoara *Miți Toștea* ca începătoare, și-a achitat drăgălașul rol de cameristă cu deplin succes. Tot asemenea și domnii *Costi Toma*, *Nicu Motoc*, *Ionei Motoc* și *Dr. Alexandru Vasu* au deja asigurat un bun renume de diletanți desteri. D-l *Precup Ludu* în rolul de țaran, care a salvat pe »soacra« din valuri pentru 50 b. încă s-a ținut în rână cu ceilalți. În dese rânduri prestațiunile diletanților au fost acoperite de biuemeritate aplauze și ovațiuni generale. Iar la finea producțiunii, d-nul *Aurel Bănuțiu*, a fost călduros felicitat pentru succesul obținut.

Cadrul acestei corespondențe eschide înșirarea numelui număroșilor participanți, chiar și pentru mulțimea drăgălașelor domnișoare. Cu toate acestea, nu pot să trec fără a înregistra numele a patru drăgălașe d-șoare, singurile, cari au ținut să ne desfăteze sufletele prin purtarea nelntrecutului nostru costum național. Sunt: d-șoara *Tulia Bogdan* directoara școlii de menaj a Asociației, d-șoara *Virginia Podoabă*, profesoara Sibiu, ambele în bogate costume bănățenești și d-șoarele *Cornelia Longa* din Șarcaia și *Silvia Vulcan* din O. Cârțișoara, în costume sălăștenești.

Mulțimea numărului celor ce au participat o dovedește și intratele de peste 500 cor. din vîndecarea biletelor.

D-na președintă, d-na casierasă și în general comitetul reuniunii, în succesul petrecerii au o frumoasă răsplată a ostenelelor și jertfelor aduse. Iar iubitul nostru director artistic al »Societății teatrale române«, d-l *Aurel Bănuțiu*, poate avea mângăierea că pe lângă succesul strălucit al producțiunii din chestie, a asigurat diletanților făgărașeni și experiența intuitivă, că câtă seriozitate și mișaleală pedantă se pretinde la ținerea probelor pentru obținerea unui succes perfect.

— b. —

### Apello Bioskop.

Miercuri și Joi 15 și 16 Februarie: Fotografii dela Curte: Episode din viața Majestății Sale Franz Iosef I, împăratul Wilhelm, moștenitorul tronului Franz Ferdinand, Archiducele Iosef.

Majestatea Sa la vânătoare, manevre, la serbări și procesiuni. Diferite episoade, interesante din viața împăratului Wilhelm până acum nearătate. Moștenitorul tronului Archiducele Franz Ferdinand, în urma invitării împăratului Wilhelm, ia parte la vânătoare în Germania. Moștenitorul tronului Franz Ferdinand la vânătoare și manevre. Archiducea Iosef și Archiducele Augusta la vânătoarea din Kisjenő.

Montblanc (vedere), Feministi (humor), Arrestantul (dramă), Mama soacră (humor), Kejgan (humor), Serenadă (dramă).

După cererea generală: boxul Match american.

### ULTIME ȘTIRI.

#### Alegerea din Șimleu.

— Prin fir telegrafic, de la corespondentul nostru special. —

Șimleu, 14 Febr. 2 ore 40 min. Votarea decurge în ordine. Barabás are 990 de voturi, Deleu 272, Keller 154. Keller a renunțat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.  
Successorii.  
Redactor resp. Ioan Spuderoa.

# „Silvania“

instituit de credit și econ., societ. pe acții în ȘIMLEUL-SILVANIEI.

## Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „SILVANIA“, societate pe acții, în virtutea §. 29 din statute să invite la

### XXIII-a Adunarea generală ordinară

care se va ține în Șimleul-Silvaniei, la 9 Martie st. n. 1911 înainte de amiazi la 10 oare, în localitatea institutului.

#### Obiecte puse la ordinea zilei sunt:

1. Esmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere asupra computului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
4. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
5. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuița suma provăzută în §. 98 p. b.
6. Fixarea pretului marcelor de prezență și a plăților pentru membrii din direcțiune și comitetului de supraveghiere și al adausului de plată pentru funcționari.
7. Eventuale propuneri.

Să atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-lui 22 din statute în sensul căruia: „la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin un jumătate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și ca atari au depus la direcțiunea institutului, respective a sosit avizul despre depunerea la locurile desemnate prin direct, eventual și document. de plenipotență cu cel puțin o zi înaintea adunării.

Pentru depunerea respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, respective sunt rugate toate institutele cari sunt membrii la „Solidaritatea“ și „Magyar pénzüzetek központi hitelbankja“ în Budapesta.

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate, sunt a se prezenta la institut până la 8 Martie st. n. la 4 oare după amiazi.

Șimleul-Silvaniei, la 31 Ianuarie 1911.

Direcțiunea institutului.

## Bilanț cu 31 Decembrie 1910.

AVERE		Cor.	fl.	DATORIE		Cor.	fl.
Casa		74621	69	Capital social		300000	—
Bon la bănci		16709	95	Fond de rezervă	264123	48	—
Cambii: de bancă	11325	207	—	Fond de penziuni	37340	70	—
cu acoperire hipotecară	887066	78	—	Fond cultural	2504	85	303969
Imprumuturi hipotecare		1035548	55	Depuneri spre fructificare:			
Imprumuturi pe oblig. cu caventați		45558	34	In libele de depunere	1760015	89	—
Cont-curent		193456	97	In Cont-curent	43139	88	1809055
Efecte cu cuponi pendenti: notate	260505	39	—	Reescont			912887
acții dela dif. bănci	94853	—	355358	Lombard			101400
Realități: casele institutului	210500	—	—	Imprumuturi hipotecare cedate			168660
de vânzare	29003	58	239503	Dividendă neridicată			878
Mobilier	8176	38	—	Depozite de casă			12111
descriere	816	38	7360	Tranzitor:			
Diverși debitori			8752	Dare de interese la depuneri	4329	51	—
Tranzitor:			—	Interese anticipate	43305	90	47635
Interese de reescont anticipate	7892	28	—	Profit curat			51885
Interese de impr. hip. cedate	2498	66	—				69
Arândă restantă	1573	—	11963				24
			4008483				4008483

## Contul Profit și Pierdere.

CHELTUELI		Cor.	fl.	VENITE		Cor.	fl.
Interese: la depuneri	86462	88	—	Interese: dela cambii de bancă	88598	44	—
la reescont	49074	49	—	dela cambii cu acop. hip.	61423	18	—
Imprum. hipot. cedate	10811	95	—	dela impr. hipotecare	78689	11	—
Efecte lombardate	5489	83	151839	dela „ pe obligat.	3921	54	—
Spese: Salare	32604	75	—	dela cont curent	11732	78	—
Bani de cuartir	4275	—	—	efecte (scutite de dare)	15871	89	260236
Marce de prezență	2596	—	—	Venite la real. (deja însăș. cu dare)			14193
Spese curente	8537	16	48012	Provizțiuni și alte venituri			15310
Dări: Dare directă	24614	43	—				21
Dare după interese la depuneri	8646	28	—				22
Competință de timbru	400	50	33661				21
Chirie			3525				—
Amortizare din mobilier			816				38
Profit curat			51885				69
			289740				34

Șimleu, la 31 Decembrie 1910.

A. Cosma m. p. director executiv.

Pentru contabilitate: N. Munthiu m. p. secretar.

#### Direcțiunea:

George Pop de Băsești m. p. președinte. A. Barbulovicu m. p. V. Papp m. p. G. Trif m. p.

A. Vicaș m. p. George Maior m. p. Grațian Flonta m. p. A. Marcuș m. p. Dr. Flor. Stan m. p.

Subscrisul comitet de supraveghiere am examinat aceste conturi și le-am aflat esacte.

Șimleu, în 31 Ianuarie 1911.

F. Cocian m. p. pres. Iosif Diamandi m. p. Antoniu Băliban m. p. Vasile Păcșas m. p. Aurel Orian m. p.

Tipografia A. Murașanu Brașov.

## De vânzare

Instrumente musicale folosite.  
Informații mai detaliate la  
Administrația muzicii militare a Re-  
gimentului de infanterie Nr. 2 Stra-  
da Neagră Etajul I.

Nr. 1125 1-2

## Atelier de tâmplărie română- Nicolae Voina

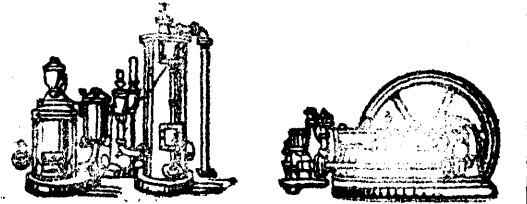
Brașov, str. Căpitanului 12  
Pe Tociile 3, casele proprii.

Aduce la cunoștința cn. public,  
că după ce afacerea mea de tâm-  
plărie există de mai mulți ani, acuma  
mărindu-mi din nou atelierul pră-  
mesc ori și ce fel de comande la  
mobi e precum și la Binala.

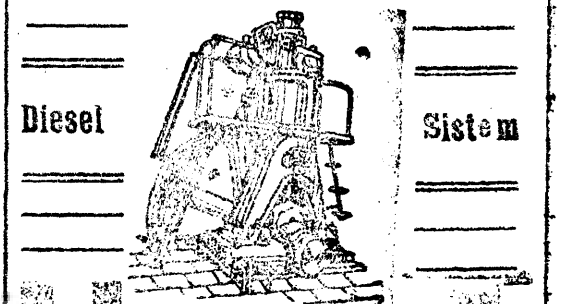
Nr. 1334 1-2

## Kalmár & Engel

Fabrică de motoare și mașini  
Depozit și Bureau Fabrica  
V. Lipótriny 22 BUDAPEST V. Utteg-  
Renumere mondial „Benz“  
ORIGINAL



Instalație motor Sauggas. Cea mai ieftină exploatare.  
„Benz“ Motor cu ulei brut.



Diesel Sistem

Cel mai recunoscut fabricat  
Recomandă Locomobile Benzia. Garni-  
turi de îmblățit, onstruite miracu los  
de simplu.



Garantie deplină. Condiții favorabile de piață  
Devisiuni și proiecturi curente gratis în franco.

## Asigurare!

O bancă de asigurare populară  
caută achizitori capabili pe lângă sa-  
lar fix și proviziune. Pentru începă-  
tori neversați în afacere retribuție  
pără calificățiune. Oferte cu refe-  
rențe și copii de atestate să se trimi-  
tă sub cifre „POPULAR“ la ad-  
ministrațiunea acestei foi. 945, 1-2

PENTRU COMBATEREA anemiei  
gălbănării, slăbiciunii generală, mis-  
tuire grea, lipsă de apetit, nervosi-  
tate, friguri, este probat și cu efect  
Vinul feruginos China

Se capătă la producent:  
farmacia V. Klein, Brașov.

## Hans Apfelbach,

La regele gulerilor.

Brașov, Strada Porții Nr. 18.

Cel mai solid și mai ieftin magazin  
cu articolele de tricotas, albituri pen-  
tru bărbați și cravate moderne

Mare asortiment de ciorapi de  
copii, bărbați și dame. 1143, 1-52